

că lucrurile nu sânt vorbarețe și oamenii nu se întind când fac spovedania lor cea mai dureroasă, felul lui de a scrie are măreața simplitate a realității nemeș-teșugite.

De la o vreme încoace însă, taina vieții l-a chinuit și pe dânsul. Nu taina începuturilor ei, căci el a rămas creștin, față de Dumnezeu, dacă nu față de Biserica oficială a Rusiei, ci taina datoriei față de omenirea din jurul lui. A crezut că în simțuri e o rătăcire, în cugetare o primejdie, în bogăție un păcat, și, îmbrăcat în haină de țeran, care-l punea în conflict cu familia lui seniorială, de care a fugit la urmă ca să moară, ca un sărac, pe drumuri, a predicat un creștinism de adâncă umilință și smerenie, oprindu-se pe cât a putut de la orice folosire a muncii altuia.

Sovietele rusești, guvernul muncitorilor și țeranilor, care înlătură de la vot și funcții pe oricine trăiește din munca altuia, oricât ar conduce-o și ar răsplăti-o, se închină lui Tolstoi pentru aceasta. Toți aceia cari nu se lasă prinși de ideologiile primejdioase ale societăților care, de bătrâne ce sunt, caută simplitatea începuturilor, vor admira, ca noi, pe acela care, prin adevărul, interpretat genial, din toată viața încunjurătoare, a fost, în prosa lui rusească, de sigur *cel mai mare poet epic al vremii lui*.

N. IORGA.

P I O S.

(După Gustav Falke, în metrul original.)

*Pe patul mieu surâde luna,
Eu nu dorm, ci țin,
Țin mâinile ca 'n rugăciune
În farmecu-i senin.*

*Sufletu-mi e liniștit, s'a 'ntors acuma
De la Dumnezeu la loc,
Iar inima-mi un gând mai are:
Pe Tine și al Tău noroc.*

trad. de Lucian Costin.
